

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3365/2022
25.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца Републички Фонд за за здравствено осигурање, Филијала за Пчињски округ, са седиштем у Врању, против туженог СТР „АА“ ПР ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Ђорђевић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2889/22 од 02.08.2022. године, у седници већа одржаној дана 25.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2889/22 од 02.08.2022. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2889/22 од 02.08.2022. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена Основног суда у Врању П1 719/21 од 21.03.2022. године којом је усвојен је тужбени захтев и утврђено да је тужени уговор о раду од 01.01.2015. године са ВВ, касније ..., засновао незаконито, па се због свих наведених правних мана и јер је у супротности са чланом 33. Закона о раду наведени уговор поништава.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских навода у смислу одредбе члана 408. и 441. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) – у даљем тексту: ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је 01.01.2015. године, са ВВ из ..., закључио Уговор о раду бр. 3/2015, на неодређено време. Овај уговор не садржи новчани износ зараде. Анексом уговора о раду бр. 01/2018 од 02.12.2015. године, одређена је основна зарада запосленом, у новчаном износу у висини од 180.000,00 динара. Чланом 2. наведеног анекса, наведено је да је саставни део Анекса, писана изјава запосленог, да је сагласан са изменама уговора о раду. У писаној изјави од 02.12.2015. године, коју је потписала ВВ1, запослена се сагласила са изменама наведеним у Анексу уговора о раду и навела, да је од дана закључења анекса, променила презиме у ..., због заснивања брачне заједнице са власником СТР, ББ из ВВ1 је почев од 20.12.2015. године до 31.10.2017. године, била непрекидно одсутна са рада, због неге детета. Решењем РФЗО - филијала за Пчињски округ од 31.10.2019. године, одбијен је захтев послодавца СТР „АА“ ПР ББ, за признавање права на накнаду зараде за време привремене спречености за рад, за месец децембар 2017. године. У образложењу решења наведено је, да је разлог одбијања захтева тај што уговор о раду не садржи све елементе из чл. 33. Закона о раду, као и то што је послодавац регистрован као предузетник, а уговор о раду је закључен са ВВ1, за радно место директора. У поступку по жалби послодавца, овде туженог, донето је решење РФЗО од 23.01.2020. године, којим је првостепено решење поништено и предмет враћен на поновни поступак, са налогом да се управни поступак прекине ради решавања претходног питања о важности уговора о раду, пред надлежним судом. Решењем РФЗО - филијала за Пчињски округ - Врање од 04.05.2020. године, прекинут је управни поступак до окончања поступка пред надлежним судом, ради решавања претходног питања.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је оспорени уговор о раду противан принудним прописима јер не садржи новчани износ основне зараде, који је према члану 33. Закона о раду прописан као обавезан елемент уговора о раду, због чега су испуњени услови за ништавост истог. Тужилац је активно легитимисан будући да се право на истицања ништавости признаје сваком заинтересованом лицу у смислу члана 109 ЗОО.

Другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и закључио да је првостепени суд правилно применио материјално право, те оценио да жалба туженог није основана и из којих разлога. Утврђење незаконитости уговора може се уподобити утврђењу ништавости, те чињеница да тужилац није тужбени захтев изричито формулисао као захтев за утврђење ништавости, не може се тумачити на штету тужиоца, тим пре што тужилац у својству трећег заинтересованог лица има правни интерес да тражи утврђење ништавости спорног уговора.

Правилно су нижестепени судови применили материјално право код утврђења ништавости уговора о раду од 01.01.2015. године.

Одредбом чл. 33. Закона о раду („Сл. гл. РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09 и 32/13, 75/14) прописано је да уговор о раду садржи: 1) назив и седиште послодавца; 2) лично име запосленог, место пребивалишта, односно боравишта запосленог; 3) врсту и степен стручне спреме, односно образовања запосленог, који су услов за обављање послова за које се закључује уговор о раду; 4) назив и опис послова које запослени треба да обавља; 5) место рада; 6) врсту радног односа (на неодређено или одређено време); 7) трајање уговора о раду на одређено време и основ за заснивање радног односа на

одређено време; 8) дан почетка рада; 9) радно време (пуно, непуно или скраћено); 10) новчани износ основне зараде на дан закључења уговора о раду; 11) елементе за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и друга примања запосленог; 12) рокове за исплату зараде и других примања на која запослени (став 1.). Уговор о раду не мора да садржи елементе из става 1. тач. 11-13) овог члана ако су они утврђени законом, колективним уговором, правилником о раду или другим актом послодавца у складу са законом, у ком случају у уговору мора да се назначи акт којим су та права утврђена у моменту закључења уговора о раду (став 2.).

Према члану 103. став 1. ЗОО, Уговор који је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима ништав је ако циљ повређеног правила не упућује на неку другу санкцију или ако закон у одређеном случају не прописује што друго.

Наиме, Закон о раду прописује обавезне елементе које сваки уговор о раду мора да садржи, односно Законом је одређено која питања између послодавца и запосленог морају бити дефинисана приликом заснивања радног односа, при чему је наведеном одредбом члана 33. Закона о раду наведено које елементе уговор о раду не мора да садржи ако су они утврђени законом, колективним уговором, правилником о раду или другим актом послодавца у складу са законом, у ком случају у уговору мора да се назначи акт којим су та права утврђена у моменту закључења уговора о раду.

У конкретном случају, предметни уговор о раду закључен између туженог и ВВ 01.01.2015. године није садржао новчани износ основне зараде на дан закључења уговора о раду, а што представља обавезан елемент уговора о раду у смислу цитиране одредбе члана 33. Закона о раду, при чему тужени, као послодавац, није имао Правилник о раду, нити други општи акт, којим су утврђени елементи за утврђивање основне зараде, радног учинка, накнаде зараде, увећане зараде и друга примања запосленог.

Код наведеног, правилно су нижестепени судови закључили да је предметни уговор о раду закључен супротно одредби 33. Закона о раду јер не садржи новчани износ основне зараде као обавезан елемент уговора о раду, због чега је исти ништав у смислу одредбе члана 103. Закона о раду. Побујаном одлуком су правилно примењене одредбе Закона о раду, који, иако се ради о специјалном пропису, не искључује примену Закона о облигационим односима као општег прописа уговорног права код оцене пуноважности уговора, те се неосновано наводима ревизије истиче да се на дејство уговора о раду не могу применити одредбе Закона о облигационим односима.

Неосновано се ревизијом туженог истиче да је у нижестепеним пресудама погрешно примењено материјално право када је утврђено да је спорни уговор о раду ништав, у смислу члана 103. ЗОО, јер је тужилац тужбом тражио поништај предметног уговора, а што се може тражити само у случају рушљивости уговора. Међутим суд није везан правним основом наведеним у тужби, већ је везан чињеницама које образују стварни и правни идентитет тужбе. Тужилац је тужбеним захтевом тражио да се утврди да је предметни уговор незаконит, истичући да је исти закључен супротно одредби члана 33. Закона о раду јер не садржи обавезан елемент прописан Законом, а што све представља разлоге за утврђење ништавости уговора о раду у смислу члана 103. ЗОО.

Врховни суд је ценио и остале наводе ревизије, којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде. Одлука о тужбеном захтеву је донета правилном применом материјалног права, за коју су дати довољни и јасни разлози, које у свему као правилне прихвата и овај суд. У ревизији се понављају наводи који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а другостепени суд је у образложењу побијане пресуде оценио све жалбене наводе туженог који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби.

Из наведених разлога, Врховни суд је, применом члана 414. става 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић